

Hoe lang moeten slachtoffers van seksueel geweld nog wachten?

Auteurs: Peer van der Helm (lector Hogeschool Leiden) en Lisa Westerveld (Lid Tweede Kamer voor Groen Links)

In de Volkskrant (Ten Eerste, zaterdag 20 april, p. 13) stond een onthutsend artikel over jongeren die met elkaar seksueel geweld tegen kwetsbare meisjes plegen (Als ze mee gaat weet ze wat er gebeurt). Uit onderzoek blijkt dat wereldwijd meer dan 20 procent van de vrouwen in aanraking komt met seksueel geweld. Als psycholoog en als kamerlid worden we allebei geconfronteerd met de gevolgen van seksueel misbruik in het contact met slachtoffers. Veel meisjes wijten het misbruik aan zichzelf, gaan zichzelf haten en verminken en willen dood.

Afgelopen dinsdag zond BNN/VARA de documentaire Veda uit van Jessica Villerius. Veda (18) heeft een verzoek ingediend voor euthanasie bij de levenseindekliniek. Door het seksueel misbruik dat zij heeft meegemaakt ervaart zij zoveel pijn in haar leven dat zij haar leven als ondraaglijk ervaart. H.O.P.E heeft een blog geschreven over haar eigen ervaringen dat u onderaan deze oproep ziet.

Veda is zeker niet de enige. Het aangrijpende verhaal van Noa Pothoven in haar boek *Winnen of Leren* laat zien dat zelfs in de jeugdzorg de aandacht voor slachtoffers van seksueel geweld onderbelicht is. De daders gaan vaak vrijuit omdat de meeste meisjes het niet durven te vertellen en geen aangifte durven doen. Vervolgens zijn er niet alleen wachttijden voor de behandeling van de daders, als die al bekend zijn, maar ook maandenlange wachttijden voor noodzakelijke en effectieve traumabehandeling voor slachtoffers. En dat, terwijl we inmiddels weten dat die behandeling meteen moet beginnen (zie ook: VK *De zorg voor trauma's schiet tekort*, 20 april).

Dit betekent in de praktijk dat de gezondheid van deze meisjes met de dag slechter wordt. Ze slapen vaak niet meer doordat ze ieder moment badend in het zweet wakker kunnen worden door de felle herbelevingen en zien soms bij het wakker worden in de hoek van hun slaapkamer hun verkrachters staan. Ze durven niet meer bij hun ouders te wonen, omdat ze daar hun verkrachters tegenkomen, op school en om de hoek. Ze durven hun telefoon niet meer te gebruiken omdat ze dreigementen krijgen geappt van de daders. Hun zelfverminking leidt niet zelden tot blijvend letsel in hun jonge leven. Ze trekken zich terug en gaan niet meer naar school, maar zitten eenzaam thuis te wachten op de behandeling die veel te lang op zich laat wachten. Iedere minuut van het leven gaat pijn doen en als ze echt geen uitweg en hulp meer zien, proberen ze zich soms van het leven te beroven. Vaak belanden ze dan uiteindelijk in de gesloten jeugdzorg, in plaats van de daders die vrij rondlopen.

Uiteraard vinden wij het zeer ernstig dat deze daders vrij rondlopen en wij zijn van mening dat zij behandeld (en gestraft) moeten worden. Daarnaast vinden wij het onacceptabel en onbegrijpelijk dat er ellenlange wachttijden zijn voor – vaak minderjarige – slachtoffers, die in acute nood verkeren. Dat doe je toch ook niet als een kind een levensbedreigende ziekte heeft? De nood is momenteel torenhoog. Wij roepen daarom de minister op om onmiddellijk een eind te maken aan deze maatschappelijk onverteerbare situatie. Hoe lang moeten kinderen als Noa nog wachten?

Peer van der Helm is psycholoog en lector residentiële jeugdzorg aan Hogeschool Leiden en Lisa Westerveld is lid van de Tweede Kamer voor GroenLinks.

Blog Hope:

I truly wish he killed me

Letterlijk dan. Van binnen ben ik lang geleden al gestorven. Ik heb levenslang, of beter gezegd; de doodstraf. Gevangen en verstrikt in een nachtmerrie die geen nachtmerrie blijkt te zijn... het leven gaat door. Ik steek nog maar een sigaret op. Of twee.

Aangifte doen: het lijkt voor buitenstaanders een logische stap voor wat je is aangedaan, maar dit is niet zo vanzelfsprekend. Sprookjes bestaan niet. Sterker nog, de waarheid is keihard. De gesprekken met mijn mede fier bewoners echoën na in mijn bovenkamers en ik kan het maar moeilijk loslaten. Aangifte doen? Verdachte(n) aangehouden. Dader(s) oppakken en veroordelen.

Rechtvaardigheid? Gerechtigheid? Genoegdoening?

Het klinkt te mooi om waar te zijn... Sprookjes bestaan niet. Punt.

Het eerste wat er bij me opkomt, is het gebrek aan bewijs. Jouw woord tegen het zijne. Een hiaat in de wet als je het mij vraagt. Complexe juridische zaken of niet, het zijn voor de slachtoffers pijnlijke en ingrijpende gebeurtenissen. Je komt in een rollercoaster van emoties terecht.

Aangifte doen is emotioneel erg zwaar: tot in de details wil de politie alles weten. Dit is in het kader van het strafrechtelijk onderzoek ook gewenst, want des te meer informatie des te groter de kans op bewijsmateriaal.

Eerst de drempel over om aangifte te doen: wat haal ik me op de hals? Word ik wel geloofd?

Maak ik wel een kans? Wat als ik de dader(s) weer onder ogen moet komen? Wat als de dader(s) erachter komt waar ik ben en wraak neemt? Een aangifte is definitief. BAM.

Enmaal aangifte gedaan van een strafbaar feit? Kan deze niet meer ingetrokken worden.

De politie gaat de zaak onderzoeken en uiteindelijk is het aan de officier van justitie om te beslissen of de verdachte vervolgd gaat worden. Als blijkt dat een zaak bewijstechnisch te ingewikkeld is en er vooraf al grote problemen worden voorzien om de zaak 'rond' te krijgen, kan de officier van justitie de zaak seponeren. In normaal Nederlands: geen vervolging instellen tegen de verdachte. Auw. Dan heb je eindelijk de moed verzameld, omdat je gerechtigheid wilt voor de afschuwelijke dingen die je zijn aangedaan en dan krijg je het bericht dat de officier de zaak gaat seponeren. Nog even wat keiharde feiten: uit CBS-cijfers van enkele jaren geleden blijkt dat van slechts elf procent van alle zedendelicten melding wordt gemaakt. En daarvan leidt slechts drie procent tot aangifte. Die enkele daders die uiteindelijk achter de tralies verdwijnen, is dat nou gerechtigheid? Oké, die *ikganietscheldenvandaag*-mensen zitten in ieder geval achter slot en grendel.

Mocht de officier de zaak voorbrengen en je beschikt over een goede advocaat. Dit is echt super belangrijk in deze complexe zaken, dan stuit je op het volgende probleem: Art. 342 lid 2 Wetboek van Strafvordering: kort samengevat staat er: 1 getuige is geen getuige. Het bewijs dat de verdachte het feit heeft begaan kan door de rechter niet uitsluitend worden aangenomen op de verklaring van 1 getuige. Tsja.. In de meeste gevallen is het jouw woord tegen dat van de dader(s)... *Bewijsprobleempje? Gevalletje achter gesloten deuren verhaal?*

Er is steunbewijs nodig, maar wat als dit na jaren niet meer aanwezig is? DNA? Ook weg?

Het is niet zo kort door de bocht zoals ik het hier schets, want er wordt per concreet geval beoordeeld en gekeken naar de bewijsvoering. Dat is in een aantal zinnen onmogelijk uit te leggen en anders wordt dit een heel saai juridisch blog (gaap). Maar... feit is en blijft wel dat vele vrijspraken volgen wegens gebrek aan bewijs. Een dubbele klap. Door het hele emotionele proces van aangifte doen, alles oprakelen, de angsten, het verdriet en als klap op de vuurpijl: vrijspraak.

Wij hebben levenslang, ik heb levenslang.

Gerechtigheid is een sprookje en sprookjes bestaan niet.

H.o.p.e